

Fframwaith ALTE – lefelau sgiliau Cymraeg cyffredinol

Mae'r ASB yng Nghymru yn defnyddio fframwaith ALTE (Cymdeithas i Brofwyr Ieithoedd yn Ewrop) i asesu sgiliau Cymraeg yn fewnol.

Dyma adnodd allweddol ar gyfer recriwtio sgiliau Cymraeg, ac mae fframwaith ALTE yn ffordd o asesu sgiliau iaith yn ôl y mathau o dasgau cyfathrebu y gall person eu cyflawni wrth siarad, gwranddo, darllen ac ysgrifennu.

Mae'r fframwaith hwn yn cael ei addasu'n aml gan sefydliadau'r sector cyhoeddus yng Nghymru ac mae'n fframwaith sgiliau a gydnabyddir yn eang. Mae'n seiliedig ar gydnabod yr hyn y gall unigolion ei gyflawni yn ieithyddol (yn Gymraeg yn y cyd-destun hwn) ac mae'n gyfeirbwynt da i gyflogwyr.

Disgrifiad o lefelau sgiliau Cymraeg cyffredinol

Lefel 0 – Ymwybyddiaeth

Gallwch chi wneud y canlynol:

Cydnabod rhai geiriau byr, syml fel rhai Cymraeg a hyd yn oed ddyfalu ystyr rhai geiriau wrth eu darllen neu eu clywed, ar yr amod bod y person yn siarad yn araf iawn neu fod y geiriau'n cael eu darllen mewn cyd-destun esboniadol. Wrth glywed geiriau syml sawl gwaith, gallwch eu hailadrodd a gallwch hyd yn oed ysgrifennu rhai geiriau byr. Er efallai nad ydych chi'n ystyried bod y sgiliau hyn o lawer o ddefnydd yn y gweithle, mae'r iaith ymhell o fod yn estron i chi ac mae gennych chi sylfaen gadarn y gallwch chi ddatblygu eich sgiliau arni.

Yn bwysicach fyth, mae gennych chi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth gref o'r amgylchedd dwyieithog y mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd yng Nghymru yn gweithredu ynddo, yr angen i drin y ddwy iaith yn gyfartal, ac rydych chi'n dangos sensitifrwydd tuag at anghenion siaradwyr Cymraeg. Rydych chi'n ymwybodol o'r hyn y gallwch chi ei wneud i sicrhau bod y ddwy iaith yn cael eu trin yn gyfartal ac i ddiwallu anghenion ieithyddol yr holl randdeiliaid, er enghraifft, defnyddio gwasanaethau cyfieithu priodol, gan ddefnyddio sgiliau iaith cydweithwyr.

Lefel 1 – Mynediad

Gallwch chi wneud y canlynol:

Deall a defnyddio ymadroddion cyfarwydd bob dydd os yw'r siaradwr yn siarad yn araf ac yn glir ac yn barod i helpu. Cyflwyno eich hun ac eraill a gallwch chi ofyn ac ateb cwestiynau am fanylion personol sylfaenol, er enghraifft, lle mae rhywun yn byw, yn gweithio, beth maen nhw'n hoffi ei wneud, pethau sydd ganddyn nhw a beth wnaethon nhw. Deall testunau byr iawn lle mae pobl yn rhoi gwybodaeth sylfaenol amdany'n nhw eu hunain neu eraill, er enghraifft, ar ffurflenni. Trosglwyddo neges syml neu wneud cais syml, er enghraifft, trwy e-bost.

Lefel 2 – Sylfaen

Gallwch chi wneud y canlynol:

Deall brawddegau pan fydd pobl yn siarad yn araf am sefyllfaoedd bob dydd, er enghraifft, gwybodaeth bersonol a theuluol sylfaenol, siopa, ardal leol, cyflogaeth, a'r hyn y maen nhw wedi'i wneud neu y bydden nhw'n ei wneud. Cynnal sgwrs sylfaenol gyda rhywun arall ar bwnc cyffredin bob dydd, er enghraifft, gwaith, hobiau, hoffterau, pethau sydd wedi digwydd neu gynlluniau ar gyfer y dyfodol. Deall negeseuon am bethau bob dydd a llythyrau/e-byst sylfaenol. Ysgrifennu nodiadau byr at ffrindiau/cydweithwyr, er enghraifft, i drosglwyddo neges.

Lefel 3 – Canolradd

Gallwch chi wneud y canlynol:

Deall y prif bwyntiau pan fydd rhywun yn siarad am bynciau cyffredin neu bob dydd, neu pan fydd pethau yn ymwneud â'r gwaith yn cael eu trafod, er enghraifft, mewn sgwrs, neu mewn cyfarfod grŵp bach. Cynnal sgwrs estynedig gyda siaradwr rhugl ar bwnc cyfarwydd sy'n ymwneud â bywyd bob dydd, er enghraifft, hobiau, teithio neu bynciau uniongyrchol gysylltiedig â'r gwaith. Disgrifio profiadau a digwyddiadau, gobeithion ac uchelgeisiau a rhoi rhesymau ac esboniadau cryno am eich barn a'ch cynlluniau. Deall erthyglau byr neu e-byst syml ar bynciau bob dydd sy'n ymwneud â'r gwaith. Ysgrifennu llythyr/e-bost ar y mwyafrif o bynciau, gan ofyn am bethau, rhoi gwybodaeth, gwahodd rhywun neu drefnu digwyddiad.

Lefel 4 – Uwch

Gallwch chi wneud y canlynol:

Dilyn y mwyafrif o sgwrsiau neu drafodaethau fel rheol, hyd yn oed ar bynciau nad ydych chi'n gyfarwydd â nhw, oni bai bod rhywun yn siarad ag acen anghyfarwydd gref, er enghraifft, mewn cynhadledd. Siarad yn hyderus â siaradwyr rhugl ar bynciau cyfarwydd sy'n gysylltiedig â bywyd neu waith bob dydd, a gallu mynegi eich barn, cymryd rhan mewn trafodaethau, a siarad yn helaeth am bynciau cyffredinol, er enghraifft, mewn cyfarfod, neu mewn sefyllfa un i un. Deall y rhan fwyaf o ohebiaeth, erthyglau papur newydd, ac adroddiadau sydd wedi eu hanelu at siaradwyr Cymraeg rhugl, gyda chymorth geiriadur, a sganio trwy destunau hir i ddod o hyd i fanylion. Ysgrifennu erthyglau byr, adolygiadau neu adroddiadau ar amrywiaeth o bynciau o natur gyffredinol, neu sy'n gysylltiedig â'r gwaith, ac ymateb yn gywir i'r mwyafrif o fathau o ohebiaeth o ffynonellau mewnol neu allanol.

Lefel 5 – Hyfedredd

Gallwch chi wneud y canlynol:

Deall yn rhwydd bron popeth a glywir neu a ddarllenir. Siarad yn helaeth am faterion cymhleth, cyflwyno dadleuon, ac arwain trafodaethau. Crynhoi gwybodaeth o wahanol ffynonellau llafar ac ysgrifenedig, gan ail-greu dadleuon a chyfrifon mewn cyflwyniad cydlynol. Mynegi eich hun yn ddigymell, yn rhugl iawn ac yn fanwl gywir, gan addasu eich steil yn ôl y gynulleidfa, er enghraifft, mewn cyd-destun anffurfiol neu ffurfiol.